

Důvodová zpráva

1. Finanční hospodaření Olomouckého kraje se řídí ročním rozpočtem, který na základě ustanovení § 35 odst. 2 písm. i) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů schvaluje Zastupitelstvo Olomouckého kraje. Rozpočet je jedním z hlavních nástrojů krajské samosprávy k realizaci jejích cílů. Sestavení rozpočtu Olomouckého kraje se dále řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, případně dalšími zákony - např. zákon o státním rozpočtu.

2. Rada Olomouckého kraje na svém zasedání 30. 7. 2009 projednala zásady pro sestavení návrhu rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2010 a organizační postup zabezpečení přípravy a projednávání rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2010.

Vycházela z předpokladu, že rozpočet bude předložen ke schválení Zastupitelstvu Olomouckého kraje 11. prosince 2009, to znamená tak, aby Olomoucký kraj měl pro rok 2010 schválený rozpočet již od 1. 1. 2010 a nemuselo se přistoupit k hospodaření v 1. čtvrtletí roku 2010 dle rozpočtového provizoria.

3. Zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů je stanovena povinnost:

- a) sestavovat rozpočtový výhled, který se sestavuje zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, zejména o dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů,

Rozpočtový výhled Olomouckého kraje na období 2009 – 2013 byl schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje 22. 2. 2008. V období 2007 – 2013 probíhá nové programovací období Evropské unie, které znamená zásadní zlom pro Olomoucký kraj v čerpání zdrojů z evropských fondů a to cestou Regionálního operačního programu, případně dalších operačních programů. Olomoucký kraj tvoří společně se Zlínským krajem Region soudržnosti Střední Morava (NUTS II).

Vzhledem ke skutečnosti, že výše uvedené období 2009 – 2013 je příliš dlouhé a může tudíž dojít k zásadním změnám zejména v příjmové části rozpočtového výhledu, je zpracován nový rozpočtový výhled na období 2011 – 2012, který také reflektuje volební období krajské samosprávy. Nový rozpočtový výhled bude rovněž předložen na jednání Zastupitelstva Olomouckého kraje dne 11. prosince 2009.

- b) pokud se územní samosprávný celek podílí na realizaci programů nebo projektů spolufinancovaných z evropských fondů, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově

určených na spolufinancování těchto programů nebo projektů včetně zdrojů spolufinancování. V rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2010 je navržena pro financování evropských programů částka 69.733 tis. Kč (Příloha č. 3e).

4. Zásadní vliv na rozpočet Olomouckého kraje na rok 2010 bude mít nepříznivý vývoj ekonomiky a v té souvislosti negativní vývoj inkasa daňových příjmů v roce 2009, jehož skutečné plnění je na úrovni roku 2007. Z tohoto důvodu byl snížen rozpočet daňových příjmů roku 2009 usnesením Zastupitelstva Olomouckého kraje UZ/9/7/2009 o 437.200 tis. Kč.

Na základě výše uvedených skutečností byla provedena analýza předpokládaného vývoje daňových příjmů (včetně dopadů legislativních změn) a je navrhován rozpočet daňových příjmů na úrovni roku 2007, což znamená pokles oproti schválenému rozpočtu roku 2009 o 471.000 tis. Kč, to je o 13%.

Největší pokles očekáváme u daně z příjmů právnických osob – pokračující recese v ekonomice, dále se projeví efekt časově posunutého dopadu snížení sazby daně z příjmů právnických osob z 24% na 21% z předchozích let, v roce 2010 bude daňový vývoj dále ovlivněn dalším poklesem sazby daně z 21% na 20%. Výnosy daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti jsou ovlivněny vývojem zaměstnanosti, v roce 2010 se očekává nárůst nezaměstnanosti a stagnace platů. Na základě výše uvedeného je rozpočtována minimální rezerva na neplnění daňových příjmů z rozpočtovaných daňových příjmů ve výši 30 mil. Kč.

Negativní vývoj daňových příjmů se odráží i na výdajové stránce rozpočtu Olomouckého kraje, která musí být rovněž nižší, ale její výši negativně ovlivňují zejména:

- a) výdaje na dopravní obslužnosti (zejména drážní), která je oproti roku 2009 vyšší o 8% a oproti roku 2007 (vazba na daňové příjmy) o více než 16%, což představuje nárůst o 53 mil.Kč
- b) výdaje na provoz příspěvkových organizací v sociální oblasti (120 mil. Kč – viz bod č. 6),
- c) a také samozřejmě provozní výdaje jak odborů, tak příspěvkových organizací.

5. Formou dotací ze státního rozpočtu pro rok 2010 je financován pouze příspěvek na výkon státní správy – oproti obcím nebyl valorizován a je cca ve stejné výši jako v roce 2009 (Příloha č. 2)

V roce 2010 není součástí souhrnného finančního vztahu státního rozpočtu k rozpočtu Olomouckého kraje dotace na výdaje jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí. Poskytování této dotace bylo přesunuto do kapitoly Ministerstva vnitra, kde je tato částka rozpočtována souhrnně pro všechny kraje. Podmínky (včetně výše dotace) pro poskytnutí účelové dotace budou známy po schválení zákona o státním rozpočtu a jeho rozpisu na kraje.

6. Na základě zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinnost k 1.1.2007) se od 1.1.2007 změnil zásadně systém financování sociálních

služeb. Kraje nedostávají dotace ze státního rozpočtu na zřizovatelské funkce v oblasti sociálních věcí, ale o tyto dotace žádají všechny typy organizací v sociální oblasti bez ohledu na zřizovatele včetně neziskových organizací přímo Ministerstvo práce a sociálních věcí – kraj tyto toky peněz vůbec neovlivní (jdou mimo jeho rozpočet – tzv. „průtokové dotace“). Jedná se zcela o nový systém financování, kde část finančních prostředků jde přímo na konkrétní klienty, kteří se sami rozhodnou, jak s těmito finančními prostředky naloží – buď si objednají služby u organizace, nebo zůstanou doma. V roce 2009 se situace v této oblasti vyvíjela vysoce negativně, dotace ze státního rozpočtu byly nižší oproti roku 2008 o 66.266 tis. Kč, nicméně Olomoucký kraj poskytl v roce 2009 na provoz příspěvkových organizací v sociální oblasti celkem 166.299 tis. Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 142.222 tis.Kč, rezerva na opravu a údržbu majetku ve výši 925 tis.Kč a příspěvek na provoz – odpisy ve výši 23.152 tis.Kč), přičemž při schvalování rozpočtu na rok 2009 byla rozpočtovaná částka ve výši 58.020 tis. Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 31.859 tis.Kč, rezerva na opravu a údržbu majetku ve výši 4.125 tis.Kč a příspěvek na provoz – odpisy ve výši 22.036 tis.Kč). V návrhu rozpočtu na rok 2010 je pro příspěvkové organizace v sociální oblasti celková částka 155.463 tis.Kč (z toho příspěvek na provoz ve výši 123.305 tis.Kč, příspěvek na provoz – odpisy ve výši 23.763 tis.Kč a účelová rezerva ve výši 8 395 tis.Kč) Příloha č. 3b).

V tomto případě nejde pouze o výši poskytnuté částky, ale o skutečnost, že v daňových příjmech krajů nejsou tyto dotace vybilancovány a kraje je tedy poskytují na úkor jiných výdajů.

7. V roce 2010 budou Olomouckému kraji poskytnuty finanční prostředky na přímé náklady na vzdělávání z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a to jak pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení zřizované a spravované Olomouckým krajem tak i pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení obcí. Olomoucký kraj po schválení zákona o státním rozpočtu a rozpisu ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy provede rozdělení finančních prostředků na školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a organizace zřizované Olomouckým krajem dle normativů stanovených krajským úřadem Olomouckého kraje podle vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Vzhledem k tomu, že v této chvíli není znám celkový objem finančních prostředků pro jednotlivé kraje na přímé náklady na vzdělání, není možné tuto částku zahrnout do návrhu rozpočtu na rok 2010. V měsíci lednu 2010 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poukáže zálohu na přímé náklady, a to pro školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a pro organizace zřizované Olomouckým krajem, přičemž je třeba tyto prostředky rozdělit a poukázat na školské příspěvkové organizace zřizované obcemi Olomouckého kraje a školské příspěvkové organizace zřizované Olomouckým krajem.

8. Ze zůstatku, který zůstal po pokrytí provozních výdajů organizací zřizovaných Olomouckým krajem (včetně dotace do investičních fondů a regulačních poplatků ve zdravotnictví) a odborů (kanceláří) Krajského úřadu Olomouckého kraje a rozestavěných investičních akcí a rozpracovaných projektů, které přechází do roku 2010 se pokryjí nové investiční výdaje, výdaje na financování projektů z evropských fondů a výdaje na další rozvojové programy. Z úvěrových zdrojů, případně z přebytku budou rovněž rozpočtově pokryty výdaje na projekty kofinancované z evropských fondů.

Přebytek roku 2009 bude určen na dofinancování dalších prioritních potřeb Olomouckého kraje, případně zůstane jako rezerva na pokrytí výpadku daňových příjmů.

V roce 2009 se v rámci úspor v rozpočtu přefinancovaly z úvěru Evropské investiční banky investice za 292 mil. Kč. Stejný postup, to znamená financování části investic z úvěru Evropské investiční banky se předpokládá i v roce 2010.

9. Olomoucký kraj (společně se Zlínským krajem) čerpá prostředky z Regionálního operačního programu Regionu soudržnosti Střední Morava ve 4 základních prioritních osách:

1. Doprava
2. Integrovaný rozvoj a obnova regionu
3. Cestovní ruch
4. Technická pomoc

Vzhledem ke skutečnosti, že čerpání výše uvedených zdrojů představuje pro Olomoucký kraj značné finanční zatížení, proběhla jednání zástupců Olomouckého kraje a Evropské investiční banky o poskytnutí pomoci Evropské investiční banky při financování projektů v období 2007 – 2013.

10. Dne 28. 6. 2007 byla podepsána smlouva o úvěrovém rámci mezi Olomouckým krajem a Evropskou investiční bankou ve výši 3 000 mil. Kč, který je určen na financování projektů Olomouckého kraje a příspěvkových organizací zřizovaných Olomouckým krajem v rámci nových operačních programů. V roce 2008 byla čerpána 1. tranše ve výši 450 mil. Kč. V roce 2009 se čerpala 2. tranže rovněž ve výši 450 mil. Kč a na přefinancování investic 3. tranže 300 mil. Kč.

11. Vztah rozpočtu Olomouckého kraje k příspěvkovým organizacím zřízeným Olomouckým krajem (Příloha č. 3b) bude vyjádřen závaznými ukazateli

- a) neinvestiční příspěvek na provoz,
- b) neinvestiční příspěvek na provoz – odpisy (určené na krytí účetních odpisů jako příspěvek do investičních fondů),
- c) neinvestiční příspěvek na provoz – mzdové náklady,

- d) u některých organizací nájemné, které odvádí organizace do rozpočtu Olomouckého kraje a toto je následně poukazováno příspěvkových organizacím jako příspěvek na provoz nebo příspěvek do investičního fondu,
- e) odvod z investičního fondu,
- f) a další závazné ukazatele stanovené pro jednotlivé příspěvkové organizace.

(je součástí rozpisu rozpočtu – leden 2010)

Negativní vývoj daňových příjmů se musí projevit i u organizací zřizovaných Olomouckým krajem – i příspěvkové organizace musí „dýchat“ s rozpočtem Olomouckého kraje. Proto jsou příspěvky na provoz navrženy na úrovni roku 2008 (mimo sociální).

- 12.** Snahou Olomouckého kraje je řešit, v rámci možností daných rozpočtem, přiděly do investičních fondů. Vzhledem k poklesu zdrojů v roce 2010 a také k faktu, že i příspěvkové organizace musí „dýchat“ s rozpočtem Olomouckého kraje se pro rok 2010 navrhuje příspěvky na odpisy do investičního fondu ve výši 100%, ale odvody budou nařízeny ve výši 75%. Výjimku tvoří Správa silnic Olomouckého kraje, kde tento odvod bude nařízen u ostatního majetku vyjma komunikací, kde budou odpisy ponechány v plné výši.
- 13.** Součástí návrhu rozpočtu zastupitelů Olomouckého kraje (ORJ 01) jsou rovněž tzv. refundace členům zastupitelstva Olomouckého kraje, kteří nejsou uvolněni pro výkon funkce a kteří nejsou v pracovním nebo jiném obdobném poměru paušální částkou 150 ,-- Kč na 1 hodinu.
- 14.** Návrh rozpočtu na platy zaměstnanců v pracovním poměru je na úrovni 95,4% roku 2009.
- 15.** Olomoucký kraj uzavřel dne 4. 1. 2002 smlouvu o zřízení a vedení běžného účtu v Kč s Komerční bankou, a. s. Olomouc (bylo osloveno celkem 8 bankovních domů, Komerční banka, a. s. nabídla nejlepší podmínky). Pro rok 2009 byla uzavřena smlouva o kontokorentním úvěru ve výši 150 mil. Kč a to s ohledem na nový systém financování příspěvkových organizací v oblasti sociálních služeb. V předchozích letech nebyl kontokorent vůbec čerpán.

Pro rok 2010 navrhujeme otevřít revolvingový úvěr (dříve kontokorentní úvěr) jehož čerpání by bylo účelové -pouze na krytí provozních výdajů, případně na řešení nenadálých krizových situací a jedním z důvodů je i nejistota naplňování daňových příjmů Olomouckého kraje. Smlouva o revolvingovém úvěru by se uzavřela na 17 měsíců s možností čerpání pouze bezhotovostní formou. Výše revolvingového úvěru je navrhována v částce 300 mil. Kč za podmínek:

- a) úroková sazba při čerpání je pohyblivá: 1M PRIBOR + 0,51 % p.a. (1 M PRIBOR ke dni 13.11.2009 = 1,55 % p.a.),
- b) cena za rezervaci zdrojů: 0,10 % p.a. z výše sjednaného limitu,
- c) poplatky, cena za vedení úvěrového účtu: zdarma,

- d) čerpání a způsob splácení: možnost opakovaného čerpání, jednorázová splatnost, konečná splatnost je maximálně 15 měsíců,
- e) zajištění revolvingového úvěru: nesjednává se.

Uvedená částka se zapojí do rozpočtu Olomouckého kraje.

- 16. Na základě ustanovení § 6 zákona č. 250/2000 Sb. o pravidlech hospodaření územních rozpočtů ve znění pozdějších předpisů schvaluje Zastupitelstvo Olomouckého kraje peněžní fondy.
 - a) součástí návrhu rozpočtu je návrh na tvorbu a použití fondu sociálních potřeb ve výši 3,5 % z objemu rozpočtovaných mzdových prostředků – Fond sociálních potřeb) – Příloha č. 3c).
 - b) Součástí návrhu rozpočtu Olomouckého kraje je Fond na podporu výstavby a obnovy vodohospodářské infrastruktury na území Olomouckého kraje. Oproti roku 2009 (70 mil. Kč) se navrhuje nižší tvorba (50 mil. Kč), která vyplývá z nižších odvodů organizací za odběry podzemních vod. Je to důsledek ekonomické recese, kdy organizace odvádí menší zálohy, během roku 2010 se může situace změnit, na což by rozpočet fondu reagoval – Příloha č. 3d).
- 17. Rozpracované investice ve výši 410.308 tis. Kč (Příloha č. 4a), které přecházejí do roku 2010 jsou plně kryté rozpočtem Olomouckého kraje, úvěrem z Evropské investiční banky a nájemným nemocnic.
- 18. Nově zahajované investice (Příloha č. 4b) pro rok 2010 ve výši 413.872 tis. Kč jsou kryté rozpočtem Olomouckého kraje ve výši 310.641 tis. Kč, nařízenými odvody z investičních fondů příspěvkových organizací ve výši 5.685 tis. Kč, nájemným nemocnic ve výši 11.783 tis. Kč a tranší z Úřadu regionální rady Střední Morava z realizovaných projektů Olomouckého kraje z Evropských fondů ve výši 86.000 tis.Kč. Na pokrytí investičních potřeb budou použity, tak jako v minulých letech tranše z úvěrových rámců.

Rada Olomouckého kraje doporučuje Zastupitelstvu Olomouckého kraje schválit návrh rozpočtu Olomouckého kraje na rok 2010 v předložené podobě.